

SIKKERHEDSDATABLAD

Sikkerhedsdatablad efter (EF) nr. 1907/2006.

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden**1.1. Produktidentifikator:**

LR White Accelerator

1.2. Relevante identificerede anvendelser af stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes:

Til forskning og analyse.

1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet:

AXLAB A/S

Bygstubben 12 Tlf. 35 43 18 81

2950 Vedbæk Fax 35 43 00 73

Ansvarlig for sikkerhedsdatablad (e-mail): torben@axlab.dk

1.4. Nødtelefon:

82 12 12 12 (Giftlinjen - døgnåben alle dage).

PUNKT 2: Fareidentifikation**2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen:**

Giftig og miljøfarlig væske. Kan ophobes i kroppen efter gentagen brug.

EU (67/548 eller 1999/45): T;R23/24/25 R33 R52-53

Ordlyd af faresætninger - se punkt 16.

2.2. Mærkningselementer:EU

Indeholder: N,N-Dimethyl-p-toluidin

Giftig

R 23/24/25: Giftig ved indånding, ved hudkontakt og ved indtagelse.

R 33: Kan ophobes i kroppen efter gentagen brug.

R 52/53: Skadelig for organismer, der lever i vand; kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet.

S 28: Kommer stof på huden vaskes straks med store mængder vand og sæbe.

S 36/37: Brug særligt arbejdstøj og egnede beskyttelseshandsker.

S 45: Ved ulykkestilfælde eller ved ildebefindende er omgående lægebehandling nødvendig; vis etiketten, hvis det er muligt.

S 61: Undgå udledning til miljøet. Se særlig vejledning/sikkerhedsdatablad.

2.3. Andre farer:

Ingen kendte.

PBT/vPvB: Indholdsstofferne er ikke PBT/vPvB iht. kriterierne i REACH bilag XIII.

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer**3.2. Blandinger:**

% w/w	Stofnavn	CAS	EF-nr.	Index-nr.	REACHreg.nr.	Stofklassificering
60	N,N-Dimethyl-p-toluidin	99-97-8	202-805-4	612-056-00-9	-	EU: T;R23/24/25 R33 R52-53 CLP: Acute Tox.3;H301+H311+H331 STOT RE 1;H373 Aquatic Chronic 3;H412
40	Polyethylenglycol	25322-68-3	500-038-2	-	-	-

Ordlyd af faresætninger - se punkt 16.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger:

Enhver forgiftning med N,N-Dimethyl-p-toluidin kræver lægebehandling

- Indånding: Bring personen i frisk luft. **Lette tilfælde:** Holdes i ro under opsyn. Ved ubehag: Søg læge. **Svære tilfælde:** Bevidstløse lejres i aflåst sideleje med hovedet lavt og holdes varme. Er vejrtrækningen stoppet, gives kunstigt åndedræt. Tilkald straks læge eller ambulance.
- Hud: Forurenede tøj fjernes straks. Skyl huden og vask grundigt med vand og sæbe. Ved hududslæt, sår eller andre hudgener: Søg læge.
- Øjne: Skyl straks med vand eller fysiologisk saltvand i mindst 15 min. Evt. kontaktlinser fjernes, og øjet spiles godt op. Søg i alle tilfælde læge. Skylningen fortsættes under transport til læge/sygehus.
- Indtagelse: Skyl straks munden grundigt og drik rigelige mængder vand. Hvis øjeblikkelig lægehjælp ikke er mulig: **Fremkald opkastning** (evt. finger i halsen). Hold hovedet lavt, for at undgå maveindhold i lungerne. Tilkald straks ambulance. **Bevidstløse må ikke få væske.** Ved bevidstløshed: Se Indånding.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede:

Absorption i kroppen leder til dannelsen af methæmoglobin, som i tilstrækkelig koncentration forårsager cyanose. Indtræden kan være forsinket 2-4 timer eller længere.

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig:

Ved bevidstløshed: Tilkald straks læge eller ambulance. Vis dette sikkerhedsdatablad til læge eller skadestue.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1. Slukningsmidler:

Pulver, skum eller kulsyre. BRUG IKKE VAND.

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen:

Undgå indånding af røggasser. Ved kraftig opvarmning eller brand dannes giftige gasser: Carbonoxider.

5.3. Anvisninger for brandmandskab:

Fjern beholdere om muligt eller nedkøl med vand. Brug trykluftmaske ved kraftig røgudvikling.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer:

Brug personlige værnemidler - se punkt 8. Fjern antændelseskilder. Begræns spredning. Sørg for god udluftning.

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger:

Undgå udledning til kloak - se punkt 12. Informer de lokale miljømyndigheder ved udslip til omgivelserne.

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning:

Mindre mængder opsuges med papir og større mængder med granulat eller lign. Opsamles i egnede beholdere.

Efterskyl grundigt med vand. Videre håndtering af spild - se punkt 13.

6.4. Henvisning til andre punkter:

Se ovenfor.

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering:

Undgå indånding af dampe. Sørg for effektiv ventilation. Hærdning med resinen skal foregå i stinksab (p.g.a røgdannelsen)

Undgå AL kontakt med hud, øjne og klæder. Skift straks forurenede tøj. Omhyggelig personlig hygiejne er nødvendig. Vask hænder og forurenede områder med vand og sæbe efter arbejdets ophør.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed:

Opbevares i lufttæt originalbeholder. Adskilt fra uforligelige materialer - se punkt 10.

Forsvarligt, utilgængeligt for uvedkommende, adskilt fra levnedsmidler, foderstoffer, lægemidler o.l.

7.3. Særlige anvendelser:

Se anvendelse - punkt 1.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/Personlige værnemidler

8.1. Kontrolparametre:

At. grænseværdi: 2 ppm (N,N-Dimethyl-p-toluidin) (vejledende værdi, specielt fastsat af Arbejdstilsynet)
1000 mg/m³ (Polyethylenglycol (PEG) med middelvægt på 200-600)

DNEL/PNEC: Ingen CSR.

8.2. Eksponeringskontrol:

Egnede foranstaltninger til eksponeringskontrol: Arbejd i stinkskab eller med punktudsugning.

Personlige værnemidler:

Indånding: Ved utilstrækkelig ventilation: anvend godkendt maske med gasfilter type A (brunt - mod organiske dampe).
Filtrene har begrænset brugstid (skal skiftes). Læs fabrikantens anvisninger.

Hud: Beskyttelsehandsker af f.eks. 4H. Det har ikke været muligt at finde data for gennembrudstid af N,N-Dimethyl-p-toluidin, så det må anbefales at udskifte handsken efter brug.

Øjne: Tætsluttende beskyttelsesbriller ved risiko for stænk.

Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet: Ingen særlige.

PUNKT 9: Fysisk-kemiske egenskaber

9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber:

Udseende:	Væske
Lugt:	Ikke bestemt
Lugttærskel (ppm):	Ikke bestemt
pH (20°C):	Ikke bestemt
Smeltepunkt (°C):	Ikke bestemt
Begyndelseskogepunkt og kogepunktsinterval (°C):	215*
Dekomponeringstemperatur (°C):	Ingen tilgængelige data
Flammepunkt (°C):	76*
Fordampningshastighed (n-butylacetat=1):	Ikke bestemt
Antændelighed (fast stof, luftart):	Ikke relevant
Øvre/nedre antændelses- eller eksplosionsgrænser (vol-%):	Ikke bestemt
Damptryk (hPa, 20°C):	Ikke bestemt
Dampmassefylde (luft=1):	Ikke bestemt
Relativ densitet (g/cm ³):	0,94*
Opløselighed i vand (g/l, 20 °C):	Ikke blandbar
Fordelingskoefficient: n-oktanol/vand, Log K _{ow} :	Ikke bestemt
Selvantændelsestemperatur (°C):	Ikke bestemt
Viskositet (mPa*s, 20°C):	Ikke bestemt
Eksplosive egenskaber:	Ikke relevant
Oxiderende egenskaber:	Ikke relevant

*For ren N,N-Dimethyl-p-toluidin.

9.2. Andre oplysninger:

Ingen relevante.

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet:

Ingen tilgængelige data.

10.2. Kemisk stabilitet:

Almindeligvis stabilt.

10.3. Risiko for farlige reaktioner:

Ingen kendte.

10.4. Forhold, der skal undgås:

Ingen kendte.

10.5. Materialer, der skal undgås:

Undgå kontakt med oxidationsmidler og syrer

10.6. Farlige nedbrydningsprodukter:

Ved ophedning afgives meget giftige gasser: primært carbonoxider.

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger**11.1. Oplysninger om toksikologiske virkninger:**

Fareklasse	Data (N,N-Dimethyl-p-toluidin)	Test	Datakilde
Akut toksicitet:			
Inhalation	LC ₅₀ (rotte) = 1400 mg/m ³ /4H	Ikke oplyst	RTECS
Dermal	LD ₅₀ (rotte) > 2000 mg/kg	Ikke oplyst	RTECS
Oral	LD ₅₀ (rotte) = 1650 mg/kg	Ikke oplyst	RTECS
Ætsning/irritation:	Ingen tilgængelige data	-	-
Sensibilisering:	Ingen tilgængelige data	-	-
CMR:	Ingen tilgængelige data	-	-

Sandsynlige eksponeringsveje: Lunger, hud og mavetarmkanal.

Symptomer:

Indånding: Indånding af dampe i høje koncentrationer kan medføre samme giftvirkninger som nævnt under "Indtagelse".

Hud: Kan evt. irritere huden. N,N-Dimethyl-p-toluidin kan optages gennem huden og medføre symptomer som under "Indtagelse".

Øjne: Stærk virker irriterende.

Indtagelse: N,N-Dimethyl-p-toluidin medfører forgiftning. N,N-Dimethyl-p-toluidin medfører omdannelse af hæmoglobin (det oxygenbindende stof i de røde blodlegemer) til methæmoglobin, som mangler evnen til at binde ilt. Dette medfører iltmangel i kroppen. Når en vis mængde af blodets hæmoglobin er omdannet til methæmoglobin, bliver slimhinder og hud blåligt misfarvede. Vær opmærksom på, at tilstanden kan opstå flere timer efter påvirkningen.

Øvrige symptomer: opkastninger, hovedpine, åndenød, euforisk følelse, muskelsvaghed, nedsat puls, blod i urinen og lejlighedsvist kramper. Alkohol forstærker giftvirkningerne.

Kroniske

virkninger: N,N-Dimethyl-p-toluidin kan ophobes i kroppen efter gentagen brug.

PUNKT 12: Miljøoplysninger**12.1. Toksicitet:**

Akvatisk	Data	Test (Medie)	Datakilde
Fisk	LC ₅₀ (96 h, fisk) = 42-56 mg/l (N,N-Dimethyl-p-toluidin)	Ikke oplyst	Leverandør
	LC ₅₀ (96 h, fisk) > 1000 mg/l (Polyethylenglycol)	Ikke oplyst	Leverandør
Krebsdyr	Ingen tilgængelige data	-	-
Alger	Ingen tilgængelige data	-	-

12.2. Persistens og nedbrydelighed:

Hverken N,N-Dimethyl-p-toluidin eller polyethylenglycol anses for at være let nedbrydelige ifølge OECD 301 test.

12.3. Bioakkumuleringspotentiale:

N,N-Dimethyl-p-toluidin: Log K_{ow} = 2,99 - mulighed for moderat bioakkumulering.

12.4. Mobilitet i jord:

Ikke blandbar med vand, og vil derfor spredes langsomt i vand.

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering:

Indholdsstofferne er ikke PBT/vPvB iht. kriterierne i REACH bilag XIII.

12.6. Andre negative virkninger:

Ingen kendte.

PUNKT 13: Forhold vedrørende bortskaffelse**13.1. Metoder til affaldsbehandling:**

Kemikaliet skal betragtes som farligt affald. Benyt den kommunale indsamlings- og afhentningsordning.

Kemikaliegruppe:**Affaldsfraktion:****EAK-kode:**

H	05.14	16 05 06 (rester)
H	05.99	15 02 02 (absorptionsmidler forurenede med produktet)

PUNKT 14: Transportoplysninger

14.1. UN-nr.: 2810

14.2. UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name): Giftig organisk væske, n.o.s. (N,N-Dimethyl-p-toluidin)

14.3. Transportfareklasse(r): 6.1

14.4. Emballagegruppe: II

14.5. Miljøfarer: MP

14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren: Ingen.

14.7. Bulktransport i henhold til bilag II i MARPOL 73/78 og IBC-koden: Ikke relevant.

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø:

Må ikke bruges af unge under 18 år (jf. Arbejdsministeriets bek. om unges arbejde).

Ved en arbejdspladsvurdering skal det sikres, at ansatte ikke er udsat for påvirkninger, der kan indebære en risiko ved graviditet eller amning (jf. Arbejdstilsynets bek. om arbejdets udførelse).

Anden mærkning:

PR-nr.: Skal ikke anmeldes – se punkt 16.

Kemikaliesikkerhedsvurdering:

Ingen CSR.

PUNKT 16: Andre oplysninger

Faresætninger angivet under punkt 2 og 3:

R 23/24/25: Giftig ved indånding, ved hudkontakt og ved indtagelse.

R 33: Kan ophobes i kroppen efter gentagen brug.

R 52/53: Skadelig for organismer, der lever i vand; kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet.

H301: Giftig ved indtagelse.

H311: Giftig ved hudkontakt

H331: Giftig ved indånding.

H373: Kan forårsage organskader ved længerevarende eller gentagen eksponering.

H412: Skadelig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger.

Forkortelser:

ADR = European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road

RID = Regulations Concerning the International Transport of Dangerous Goods by Rail

At. = Arbejdstilsynet

CMR = Carcinogenicitet, mutagenicitet og reproduktionstoksicitet

CSR = Chemical Safety Report (Kemikaliesikkerhedsrapport)

DNEL = Derived No-Effect Level (Udledt nuleffektniveau)

FW = Fresh Water (Ferskvand)

LC₅₀ = Lethal Concentration 50 % (Dødelig koncentration 50 %)

LD₅₀ = Lethal Dose 50 % (Dødelig dosis 50 %)

PBT = Persistent, Bioaccumulative, Toxic (Persistent, bioakkumulerende, giftig)

PNEC = Predicted No-Effect Concentration (Beregnet nuleffekt-koncentration)

vPvB = very Persistent, very Bioaccumulative (Meget persistent, meget bioakkumulerende)

Litteratur:

RTECS = Register of Toxic Effects of Chemical Substances (database over toksiske effekter af kemiske stoffer)

Rådgivning om oplæring/instruktion:

Produktet må kun anvendes af personer, som nøje er instrueret i arbejdets udførelse og som har kendskab til indholdet i dette sikkerhedsdatablad.

Yderligere oplysninger:

Udarbejdet ud fra de oplysninger tilgængelige for ALTox d. 14. november 2012.

Produktet skal ikke anmeldes til Produktregistret, da det importeres/produceres i mængder under 100 kg pr. år.

Ændringer siden forudgående version:

1-16

Udarbejdet af: ALTox a/s - Tonsbakken 16-18 - 2740 Skovlunde - Tlf. 38 34 77 98 - Fax 38 34 77 99 / MK – kvalitetskontrol PH